

ekonomiko sakonarengatik. Igoera nabarmen hori azaltzeko orduan gogoratu behar da soldaten igoerak adosteko unean hartzen den erreferentzia nagusia oraindik aurreko urteko inflazioa dela, eta %2,8 izan zela. Tasa hori urte batzuetarako hitzarmenetan salbagoardiako klausulen bitartez sartu da. Urtean zehar sinatutako hitzarmenek ere igoera garrantzitsuak (%3,4) izan dituzte. Azkenik, sektoreko lan hitzarmenek enpresakoek baino gehikuntza tasa altuagoak adostu zituzten.

HITZARMENETAN ADOSTUTAKO SOLDATA IGOERAK

	2007	2008	2009	2010	2011
Indarrean dauden hitzarmenak:	4,2	5,0	2,7	1,9	3,6
- Urtean zehar sinatutakoak	4,1	4,8	2,8	1,7	3,4
Negoiazio esparruaren arabera:					
- Sektoreko hitzarmenak	4,2	5,2	2,8	1,7	3,8
- Enpresako hitzarmenak	4,2	4,1	2,6	2,4	3,1

Iturria: Lan Harremanen Kontseilua.

Arlo publikoa

Zerga bidezko diru sarrera guztiek %1,9ko jaitsiera izan zuten 2011. urtean aurreko urtearekin alderatuta. Tasa hori gehiago nabarmentzen da 2010ean lortu zen %8,4arekin erkatzen denean, urte horretako bultzada zergen araudian onartutako neurri berriei lotuta dagoela. Beste aldetik, 2011ko diru sarreraren hazkunde erritmoa apalduz joan zen hilekoz hileko, bigarren sei hilabetean ekonomiaren aldagai gehienek izan zuten okertzearen ondorioz. Hala ere, Rover kasutik ondorioztatzen diren eragiketak ez badira kontuan hartzen eta diru kopuruak termino homogeneoagoetan aztertzen badira, sarreraren aldakuntza hobea da.

Zerga nagusien analisiak erakusten du PFEZk gehikuntza tasa positiboak (%6,3) lortu zituela berriro, lanaren etekinen gaineko atxikipenen eta, bereziki, kuota diferentzial garbiaren bilakaerari esker. Lehenengo osagaiari dagokionez, soldatapekoen kopurua gutxitu izana, langabezia prestazioen estaldura maila jaitsi izana eta langile publikoen ordainsarrietan eginiko mozketak konpentsatuta geratu ziren atxiki beharreko soldata masaren gehikuntza handiagoak konpentsatu zuen. Ogasunean sartu beharreko kuota, berriz, %17,7 igo zen, likidazio oinarriaren karga tasak eta etxebizitza erosteagatik zegoen kenkariaren jaitsierak bultzatuta.

ZERGA ITUNDUEN BILAKAERA (2011ko urtarrietik abendura)

Mila euro

ZERGAK	Diru bilketa			
	2010	2011	Aurrekon. %	11/10 aldak. %
PFEZ	4.065.868	4.321.226	101,6	6,3
- Lanaren eta lanbide jardueraren etekinen atxikipenak	4.308.649	4.448.414	99,7	3,2
- Kapital higigarriaren etekinen atxikipenak	224.646	217.844	93,1	-3,0
- Kapital higiezinaren etekinen atxikipenak	82.630	85.191	97,3	3,1
- Ondare irabazien atxikipenak	18.250	14.780	78,2	-19,0
- Profesionalen eta enpresariaren ordainketa zatikatuak	160.245	154.521	90,3	-3,6
- Kuota diferentzial garbia	-728.551	-599.524	83,3	17,7
Sozietateen gaineko zerga	987.056	1.160.259	111,1	17,5
- Kapital higigarriaren etekinen atxikipenak	224.646	217.844	93,1	-3,0
- Kapital higiezinaren etekinen atxikipenak	82.630	85.191	97,3	3,1
- Ondare irabazien atxikipenak	18.250	14.780	78,2	-19,0
- Kuota diferentzial garbia	661.531	842.443	119,6	27,3
Zergadun ez-egoiliarren errentaren gaineko zerga	131.328	82.099	69,7	-37,5
Oinordetza eta dohaintzen gaineko zerga	70.541	77.145	94,9	9,4
Ondarearen gaineko zerga	3.641	3.432	121,8	-5,8
ZUZENEKO ZERGAK GUZTIRA	5.258.435	5.644.160	102,6	7,3
BEZaren bertoko kudeaketa	3.478.206	3.099.727	79,1	-10,9
Ondare eskualdaketen gaineko zerga	194.788	98.531	59,7	-49,4
Egintza juridiko dokumentatuen gaineko zerga	80.945	58.475	62,9	-27,8
Garraio bide jakin batzuen gaineko zerga bereziak	34.339	24.753	60,5	-27,9
Fabrikazio zerga berezia. Bertoko kudeaketa	1.506.234	1.381.047	83,7	-8,3
Zenbait hidrokarburoren txikizkako salmenten gainekoa	49.266	48.350	89,4	-1,9
Aseguru sarien gaineko zerga	76.048	77.383	95,3	1,8
ZEHARKAKO ZERGAK GUZTIRA	5.419.826	4.788.276	79,7	-11,7
TASAK ETA BESTELAKO SARRERAK GUZTIRA	110.058	110.172	100,8	0,1
BERTON KUDEATUTAKO ZERGA ITUNDUAK	10.788.319	10.542.608	90,8	-2,3
BEZaren doikuntza	1.036.993	997.640	96,5	-3,8
Zerga berezien doikuntza	-125.305	-59.335	40,3	52,6
ITUNDUTAKO ZERGAK GUZTIRA	11.700.007	11.480.913	91,8	-1,9

Iturria: Foru Aldundiak.

Zuzeneko zergen beste atal nagusiak, hots, sozietateen gaineko zergak, aurreko urtean ez bezala, oso gehikuntza garrantzitsu bat (%17,5) jaso zuen eta gainontzeko zergen emaitzak gairitu zituen. Hala ere, zerga horren bidez bildutako diru kopurua oraindik 2009koa baino txikiagoa izan zen. Ekonomia jardueraren hazkundeak eta enpresek kostuetan egin dituzten doikuntzek emaitzen kontua hobetzea ahalbidetu dute.

Aitzitik, zeharkako zergen bilakaerak oso emaitza negatiboak (%-11,7) erakutsi zituen, bereziki BEZaren jaitsierarengatik (%-10,9). Azken gastuak 2010ean izan zuen hobetzeko joera bertan behera geratu izanak eta lehenago aipatu den Rover kasuak kaltetu zuten zerga horren diru bilteta. Horiek horrela, osagai guztiek beheranzko joera erakutsi zuten, nahiz eta kontsumo publikoak eta bizitegi berrien erosketak izan ziren balio negatiboak jaso zituztenak, kontsumo pribatua oraindik tasa positibotan zegoelarik.

Azkenik, BEZarekin gertatu zen bezala, zerga bereziek zergapetzen dituzten kontsumo nagusiak jaitsi ziren 2011. urtean. Izan ere, guztiek, salbuespenik gabe, diru bilteta murriztu zuten 2010. urtearen aldean, baina nabarmendu behar dira diru gehien biltzen dutenen beherakadak. Alde batetik, hidrokarburoek %6,4 gutxiago bildu zuten, erregaien kontsumoa jaitsi zelako, petrolioaren salneurria garestitu bazen ere. Beste aldetik, tabakoaren zergak bildutako dirua %14,8 gutxitu zen, toki publikoetan ez erretzeko erabakiaren ondorioak oraindik nabaritzen.

Finantza arloa

2011ko laugarren hiruhilekoan eta 2012ko lehen hilekoetan, Euroguneko zor subiranoko merkatuetan bizi ziren tentsioek gainontzeko merkatuetako giroa baldintzatu eta ezaugarritu zuten berriro. Izan ere, burtsek gorakada eta beherakada garrantzitsuak izan zituzten eta euroaren truke tasak balio galera nabarmena pairatu zuten.

2011ko azken hilekoetan, periferiako herrialdeek beren hartzekodunekin zituzten konpromisoei aurre egiteko ahalmenaz merkatuek agertu zituzten zalantzek, EBZk bankuen eskuetan jarri zuen likidezia handiak eta Europako herrialde batzuek rating-ean nozitu zituzten jaitsierek arrisku sariak berriro gorarazi zituzten. Izan ere, azaroan Greziaren (3178 oinarri puntu), Italiaren (553 puntu) eta Espainiaren (471 puntu) diferentzialak maximoetara eramane zituzten. Gorakada hori periferiako herrialdeak ez direnetara ere zabaltzen zen eta Frantzia kaltetu zuen, beraren diferentziala bizkor areagotu baitzen, 70 oinarri puntutik 190etara. Aurrekoaren ondorioz, Alemaniaren nagusigoa sendotu zen, bertako zor publikoa Europako